

conegut, a continuar a l'estranger. Al cap de pocs mesos d'haver fugit, deixà la capital britànica per establir-se finalment, amb la família, a Basilea. Quan els sediciosos espanyols aconseguiren vèncer la legalitat republicana, el 1939, Botín tornà, recuperà el banc però, atesa la situació internacional tan tensa, que desembocaria en la Segona Guerra Mundial, s'estimà més deixar sana i estalvia la fortuna evadida entre opacs els espessos de la banca suïssa.

Botín II va morir el 1993 a 90 anys sense haver regularitzat mai els doblers. Des d'aquell moment, segons el que es publicà fa tres anys, el fons suís no va rebre cap nova aportació excepte els rèdits derivats de les inversions que el banc feia amb els diners ja existents. El maig de 2010 les autoritats fiscals espanyoles rebren una comunicació de les seves homòlogues franceses en la qual les informaven que havien detectat, enmig d'una investigació pròpia, que a la banca privada d'HSBC a Suïssa tenien comptes opacs un grup de ciutadans espanyols, entre els quals hi havia Emilio Botín, el pare. Malgrat haver mort, encara constava com a titular formal del compte. Així va ser com la Hisenda pública s'adonà de la fortuna amagada.

D'aquesta manera s'inicià el cas descrit, que acabà el 22 de maig de 2012. Quan el jutge de l'Audiència Nacional Fernando Andreu considerà que "la regularització practicada pels denunciats es pot considerar que és correcta i anterior al fet que s'hagués incoat, per part de l'Agència Tributària, un procediment d'inspecció o de verificació". I sentenciava que els acusats quedaven "eximits de responsabilitats". Immediatament, els portaveus de la família Botín enviaren un comunicat a EFE en el qual asseguraven que la decisió judicial "confirma el que ja diguérem quan s'admeté a tràmit la querella, el juny de 2011: que la família havia realitzat una regularització voluntària i completa i que estava i està al corrent de totes les seves obligacions fiscals".

Així acabava el cas Botín. Tot clar i llampant.

O no tant.

Alfredo P. Rubalcaba, José Luis Rodríguez Zapatero, Elena Salgado i Emilio Botín, en una reunió del

Pujol no és Botín

El cas Botín s'acabà formalment el 22 de maig de 2012. Va ser el dia en el qual la querella de la fiscalia fou arxivada per l'Audiència Nacional, onze mesos després de ser acceptada, el juny de 2011. La instància judicial tancava la causa perquè considerava que no hi havia cap delictes.

En efecte, no hi havia res punible perquè, segons va denunciar *elconfidencial.com* el dia 23 de maig de 2012 –i que se sàpiga, ningú no ha rectificat aquesta

Botin tingué tracte de favor de l'Estat, mentre que Pujol el té de dolor; un contrast que tot indica que s'explica per mor del procés sobiranista català.

Govern socialista amb banquers i empresaris.

informació ni s'ha querellat contra el mitjà per publicar mentides—, els Botín tingueren un tracte de favor per part de la Hisenda pública —en el temps en què n'era ministra Elena Salgado, en el Govern presidit per José Luis Rodríguez Zapatero, del PSOE— que els evità cometre un delictes fiscal.

Tanta consideració envers el poderós banquer i la seva família contrasta fort ferm amb el tracte que dispensa ara l'Agència Tributària, Govern, policia i la fiscalia espanyola a Jordi Pujol.

Tracte de favor. Segons la informació publicada pel diari digital referit, “Emilio Botín i el seu germà Jaime, i tots els seus fills, s'han salvat de la presó i d'unes fortes sancions gràcies

a la benevolència de l'Agència Tributària que en el mes de juny de 2010 els va concedir un temps preciós per regularitzar la situació —mitjançant el pagament de 200 milions d'euros— i evitar així ser sancionats, en lloc d'enviar la inspecció” a iniciar el procés per fer l'acusació de delictes fiscal. Aquell any la Hisenda espanyola requerí Botín i família “convidant-los a regularitzar ‘voluntàriament’ les irregularitats”. No només era una oferta d'una generositat insòlita per part de l'Agència Tributària a qui tenia identificats com a defraudadors sinó que “en el dit escrit se'ls prometia que, si així ho feien, no hi hauria sancions penals ni administratives”. Evidentment, la “família Botín s'acollí a aquesta” invitació, cosa que “fou durament criticada pels inspectors i tècnics d'Hisenda ja que consideraven que s'estava dispensant un ‘escandalós tracte de favor’ i fins i tot que es tractava d'una ‘amnistia fiscal encoberta’”. Segons aquests tècnics, deia la publicació digital, l'actuació normal, regular, hauria d'haver consistit a “enviar la inspecció a tots els implicats” —n'hi havia alguns més, a banda dels Botín— “tal com es fa amb qualsevol altre contribuent del qual es té proves de frau”. Clar que si l'Agència Tributària hagués actuat així, automàticament tots els membres de la família implicats haurien d'haver estat acusats d'un seriós delictes fiscal, l'import del qual li duria adossada la inevitable petició de pena de presó. No és el que passà, finalment, sinó que “la denúncia de la fiscalia” únicament va fer referència a “la necessitat d'investigar si els 200 milions” que ja havien pagat “eren suficients per cobrir el deute tributari”. Com que es comprovà que, en efecte, ho eren (òbviament no podia ser d'una altra manera perquè gràcies a la *invitació* rebuda, els defraudadors sabien quina quantitat havien de pagar exactament), aleshores ja no hi havia possible delictes.

En resum: si la Hisenda pública hagués actuat de forma regular amb els germans Botín i els seus fills, l'ègria família s'hauria enfrontat a una situació molt difícil i perillosa. Tanmateix, no va ser així. El tracte de favor que denunciava el diari digital citat permeté que fessin la regularització abans de l'actuació formal de l'Agència Tributària

i, consegüentment, qualsevol possible delictes fiscal ja no tenia sentit. Rodó, els va sortir.

Tracte de dolor. L'amable generositat que va tenir la Hisenda pública espanyola amb Botín contrasta fort ferm amb l'actitud que demostra envers Jordi Pujol des del moment en què confessà tenir diners a l'estranger sense regularitzar fiscalment.

El ministre actual del ram, Cristóbal Montoro, era a l'oposició parlamentària quan es va conèixer que Botín i família tenien els 2.000 milions a Suïssa. Actuava de portaveu d'afers econòmics del PP i, encara que criticava per qualsevol cosa, per anecdòtica que fos, la ministra socialista d'Economia i Hisenda, Elena Salgado, de l'afer del banquer no digué ni piu. Ni una sola paraula. Molt diferent s'ha comportat davant la confessió de Pujol. En la seva compareixença a la Comissió d'Hisenda del Congrés dels Diputats el passat dia 2 en va parlar durant una llarga estona i, sobretot, es dedicà a llançar duríssimes crítiques a l'ex-president de Catalunya. Tan ferotge es mostrà que el diari *El País* avaluava que “el to emprat és inhabitual a la Cambra”.

El màxim responsable dels Pressupostos espanyols deia que “si creia [Pujol] que demanar perdó amb un comunicat suposa esborrar la culpa, s'equivoca”, i prometia que “arribarem [des del Govern] fins al final en tots els fronts perquè res ni ningú en quedi impune”, advertint que “no es pot descartar que hagi comès un o diversos delictes”. Sorpren aquesta contundència actual quan amb relació al *cas Botín* no va dir res de res. I contrasten molt les dues actituds perquè en essència —sense entrar en valoracions sobre l'origen dels diners— es tracta del mateix possible delictes: tenir doblers opacs a la Hisenda pública espanyola en un paradís fiscal.

Tot seguit, el ministre insistí valorant que “no és admissible el que ha fet Pujol i, a més, en lloc de començar pagant, treu un comunicat per justificar-se. No és una anècdota, ni una errada: com ha de ser creïble quan encara té comptes pendants?”. Ningú li va demanar perquè no havia demostrat tanta vehemència respecte a Emilio Botín quan es va conèixer que tenia —ell i la seva família— 2.000 milions ocults a Suïssa.

Mariano Rajoy
President del Govern espanyol

Sobre BOTÍN

Quan va morir: “Ha estat un **gran ambaixador de la marca Espanya**”. En el moment en què es va conèixer la seva fortuna amagada: **ni piu**.

Sobre PUJOL

“**Ha de ser ell qui expliqui el que pugui explicar** allò que tingui per oportú o convenient” davant la justícia.

Cristóbal Montoro
Ministre d'Hisenda

En el traspàs del banquer: “Ha estat **artífex i partícep de la recuperació de l'ocupació laboral a Espanya** (...) Un dels grans líders de la banca mundial.” Quan esclatà l'escàndol dels doblers a Suïssa: **cap opinió**.

“No és admissible (...) **estic convençut que ha comès un o diversos delictes**.”

Pedro Sánchez
Secretari general del PSOE

El dia de la seva defunció: “Ha estat **el president d'un gran banc**”, sense **cap referència** a l'escàndol dels doblers a Suïssa.

“Es feia dir Molt Honorable i ha defraudat (...) això **és corrupció**.”

Cayo Lara
Coordinador general d'IU

En el moment de l'òbit: “**No era exactament la marca Espanya** i no hem compartit les seves activitats a la direcció del banc”. Sobre l'escàndol dels doblers ocultats: **res**.

“Ha passat de ser Molt Honorable a Molt Lamentable (...) ha fet un frau sistemàtic (...) una estafa (...) és **la punta de llançà de la corrupció** a Catalunya.”

Soraya Sáenz de Santamaría
Vice-presidenta, ministra de Presidència i portaveu del Govern espanyol

Quan va expirar: “Ha estat **una persona compromesa amb el país** (...) que ha contribuït a que la marca Espanya sigui present per tot el món com a referència de qualitat”. Quan es conegué que tenia una fortuna amagada a Hisenda: **ni una paraula**.

“No ha complert amb les seves obligacions tributàries i, com a tot el món, **se li ha d'aplicar la legislació vigent**.”

Posteriorment Montoro explicà que “si no s'hagués vist obligat [l'ex-president], no ho hauria admès, estic convençut que està reaccionant a les investigacions, al fet de sentir-se acorralat per l'Agència Tributària, les forces de seguretat i els serveis que persegueixen el blanqueig de capitals”. Justament tots els aparells de l'Estat que en el *cas Botín*, o no aparegueren, o, si actuaren, va ser d'una manera molt diferent de com ho fan ara.

Rematava el ministre el duríssim atac críticant que “Pujol intenta humanitzar

la falta comesa, com si pogués esborrar trenta anys de clandestinitat fiscal amb una carta novel·lada de disculpes. No es pot admetre”. Tanmateix, que la família Botín tingués la seva fortuna a la clandestinitat a Suïssa durant 74 anys —que són els que varen transcórrer fins al moment de ser coneguda— es pogué esborrar, gràcies a la generosa actuació de la Hisenda pública, sense necessitat ni tan sols d'una confessió i contrició pública com la que sí que va fer l'ex-president català.

Per si faltava alguna cosa, el polític del PP entrà en consideracions ideològiques quan assegurà que tot “és més greu” perquè Pujol “s'ha convertit en abanderat de l'independentisme”, la qual cosa al seu entendre és inadmissible perquè respon a la “radicalització dels discursos polítics” que volen per una banda “llançar reptes a l'Estat” i per una altra “obtenir lucre i treure partit personal”. Finalitzà amb una amenaça que no passà desapercibuda: es demanava, retòricament, si “els ciutadans no s'estaran” preguntant si “els

L'ex-president del Govern espanyol (2004-2011) i ex-secretari general del PSOE (2000-2012) José Luis

Rodríguez Zapatero **no ha dit res de l'afer Pujol**. Amb relació a Emilio Botín va emetre un comunicat en el moment del decés del banquer en el qual el lloava perquè "tenia un gran **talent empresarial**, molta capacitat de treball, un esperit vitalista i constructiu (...) i al capdavant de l'entitat que presidia va enfortir d'una manera molt significativa la imatge i la **presència internacional d'Espanya**". No poden estranyar tan sentides paraules perquè **les relacions entre Botín i Zapatero sempre foren molt bones**. Quan esclatà l'escàndol dels doblers a Suïssa, el socialista era el pre-

Zapatero calla, lloa i indulta

sident del Govern que es comportà tan **generosament** amb Botín i la família –a través de la Hisenda pública que

depenia de la ministra d'Economia, **Elena Salgado**– que evità al clan familiar del banquer greus problemes judicials. No va ser l'única vegada que Zapatero va tenir **detalls** amb Botín. També **va indultar Alfredo Sáenz**, el conseller delegat del seu banc, el novembre de 2011, malgrat que el Govern ja estava en funcions. El perdó estalvià a l'alt directiu una pena de tres mesos d'arrest i d'inhabilitació per un delictes d'acusació i denúncia falsa. Només hauria estat un trimestre sense poder exercir la seva feina a l'entitat financera. Però fins tan poca pena Zapatero li va voler evitar.

Felipe González, l'única excepció

Dins del general linxament públic que la constel·lació política espanyola fa a Pujol, l'excepció és la veu de Felipe González, president del Govern central entre 1982 i 1996 i secretari general del PSOE entre 1974 i 1997. Tot i que **no amagà "l'estupor"** que li provocà la confessió i que considerà que si algú ha fet res malament "ho ha de pagar", també volgué dir que "Jordi Pujol no és un corrupte" perquè, assegurà, **"el que fa és un intent de donar cobertura als de sota", és a dir, als fills**. Unes declaracions que li van suposar

rebre llosques de pertot, inclosa la que li envergà el secretari general actual del PSOE, Pedro Sánchez, quan digué que "podria estar més calladet".

hereus polítics de Pujol no estan contaminats per aquesta presumpta herència" de l'ex-president català.

L'Estat contra Pujol. Jordi Pujol va anar mudant la seva posició política amb relació a l'independentisme d'ençà de la sentència contra l'Estatut de Catalunya de juliol de 2010. Però no fou fins el 2012 quan anuncià públicament que s'havia convençut que la via autonomista i/o la federalista ja no tenia sentit i que comprenia i compartia l'opinió d'aquells

que defensaven que l'únic possible futur per a Catalunya era la independència. En efecte, va ser en una entrevista en un programa de La Sexta, *Salvados* –en el qual Jordi Évole interpreta el paper d'incisiu periodista que l'ha fet famós–, emès al març d'aquell any, quan per primer pic l'ex-president de la Generalitat es mostrava compungit per haver de reconèixer la "derrota" de les seves tesis autonomistes, i confessava que havia arribat a la conclusió que per a Catalunya continuar dins d'Espanya ja no era possible.

Al cap de deu mesos, al novembre d'aquell any, el rotatiu *El Mundo*, recollint informes de la UDEF (Unitat de Delinqüència Econòmica i Fiscal) de la Policia Nacional espanyola, publicava les primeres informacions sobre una suposada fortuna de la família Pujol a Suïssa. Si el diari treia això a finals d'any, és obvi que la investigació policial havia començat abans. Hi podria haver relació causa i efecte entre la declaració independentista de Pujol del mes de març i les cabòries que el començaven a aclaparar aquell novembre?

És del tot pertinent la pregunta perquè la implicació d'altres instàncies de l'Estat en l'esclat del *cas Pujol* és ja de públic coneixement. En articles de premsa fins i tot s'ha especulat amb la intervenció del CNI. Qui sap. Allò que no és mera suposició, però, és el que va publicar *eldiario.es* el passat dia 12 de setembre. Es tracta, podríem dir, de la prova del cotó que deixa la marca de la intervenció del Govern de l'Estat: "El cap de gabinet de Mariano Rajoy, Jorge Moragas, va tenir un paper decisiu en l'explosió del *cas Pujol*" ja que "maniobrà per convèncer l'ex-xicota de Jordi Pujol Ferrusola, Victoria Álvarez, perquè *descobris el pastís* i declarés davant la policia que la família de l'ex-president de la Generalitat traslladava diners a Andorra amagats dins de bosses de fems". El diari digital aportava còpies de SMS entre Moragas i Álvarez que documentaven totes les afirmacions. En un dels missatges, el cap de gabinet del president del Govern espanyol diu a la dona: "Si donessis una entrevista i ho contessis tot, salvaries Espanya". Després que Álvarez declarés davant de la policia que els Pujol traginaven doblers cap al Principat dels Pirineus, com li havia demanat que fes, Moragas li enviava una eloqüent felicitació: "uauu ... et faria un monument".

Seria d'una ingenuïtat naïf creure en casualitats, en aquest assumpte. En el cas de Botín l'Estat actuà agermanant el PSOE –el qual començà a arreglar la delicada situació– i el PP –sota el seu govern es rematà l'exoneració del banquer–, mentre que en el de Pujol el mateix Estat usa tàcticament l'ex-president per intentar atacar el procés sobiranista català. Aquest, tal com Moragas deixava entendre, és el verdader objectiu.